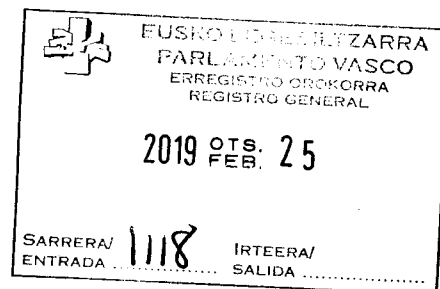

ehbildu

EUSKO LEGEBILTZARREKO MAHAIARI

Iker Casanova Alonso EH Bildu taldeko legebiltzarkide eta bozeramaileordeak, indarrean dagoen Erregelamendua baliatuz, ondorengo **LEGE PROPOSAMENA** aurkezten du, **Enpresen Deslokalizazioari Aurre Egiteko Neurriei buruzkoa**.

ZIOEN AZALPENA

I

Azken urteetan hainbat dira, deslokalizazio fenomenoaren eraginez, gure herria utzi eta atzerrian beraien lantokiak kokatu dituzten enpresak. Eskulan eta kostu gastuak murriztuz etekinak areagotzeko helburuarekin urte luzeetan gure lurraldean kokatu diren hainbat enpresak beren produkzio osoa edo zati handi bat kanpora bideratu dute.

Deslokalizazio gisa ezagutzen den jardueraren bidez, besteak beste zerbitzuen eta bitarteko ondasunen enpresek mendekotasun-erlazioz ez duten atzerriko hornitzaileei egindako erosketak burutu eta atzerrian finkatutako sozietate afiliatuei transferentziak bideratzen dizkiete. Kasu gehienetan estatu batetik bestera egiten dira eta ondasun edo zerbitzuok enpresa berak edo kanpoko zerbitzu-emaileek hornitu ahal dituzte. Kasu gehienetan garapen urria edo gurea baino garapen txikiagoa duten herrialdeak izaten dira helmuga.

Estatu bateko enpresa batetik beste estatu batetako enpresa batera jarduerak eta lanpostuak lekualdatzea egiteko modu bat baino gehiago gaude: Alde batetik, akziodunen artean burutzen da, alegia, talde bereko enpresen artean. Beste alde batetik, kontratu bidez burutu ahal da, enpresa nagusi baten eta lehen jatorrizko herrialdean ekoizten ziren ondasun edo zerbitzu inportatuak hornitzen dituen azpi-kontratataren artean.

Gero eta ohikoagoa da erabaki eta botere guneak kanpoan kokatuzetik hastea. Hainbat interes direla tarteko (ekonomikoak, fiskalak,...) botere eta erabaki guneak kanpoan kokatzea izaten da deslokalizazio prozesuen lehen urratsa. Denboran luzatzen diren prozesuak izan ohi dira maiz.

Garapen bidean dauden herrialdeetan eskulana gero eta kualifikatuagoa eta ugariagoa izateak eta ekonomia zein komunikazioen mundializazioak areagotu egin dute deslokalizazioaren bideari ekin dioten enpresen kopurua.

Bereziki industrian ematen den egoera hau ekonomiaren mundializazio eta globalizazio prozesuetan txertatuta dago. Prozesu horiek enpresa transnazionaleri eragiten diete batik bat eta enpresa transnazional horietako gehienak halako ezaugarriak dituzten estatuak bilatu ohi dituzte: egitura eta babes sozial mugatua, eremu sozialean gutxi garatutako lan legeriak, soldata baxuagoak eta ingurunearen kontserbazioari dagozkion lege arau malguak.

Gero eta nabarmenagoa den fenomeno honek euskal sare industrialaren baitan ondorio oso larriak eragiten dituen egoera sortzen du. Alde batetik, deslokalizazio fenomenoaren bidez zuzenean galtzen diren enpleguak daude. Bestetik, deslokalizazioaren edo bere mehatxuaren eraginez lan baldintzetan ematen diren atzera urratsak. Soldatak murriztagoak izatea eta lan baldintzek txarrera egitea dira enpresek deslokalizazioaren mehatxua erabiliz ematen diren egoerak. Honen ondorioz, soldata bat izanik ere pobreziatik atera ezin diren pertsonen kopurua areagotu egin da.

Egoera honek gure ekonomia sarean sortzen dituen ondorioei aurre egiteko bitartekoak jartzera behartuta dago Eusko Jaurlaritza. Era berean ezinbestekoa da gure ekonomiaren sustapeneko politika publiko egokiak diseinatu eta garatzea, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako ingurune sozioekonomikoaren bilakaerari lotutako politikak, aberastasuna sortu, berau banatu eta bertako pertsonen bizi kalitatea hobetzen lagunduko dutenak.

Politika horien baitan kokatzen dira enpresei bideratutako laguntza publikoak. Konpetentzian, gastuen murrizketan eta ondasunen metaketan oinarritutako merkatuaren aurrean, beste balio batzuetan eraiki behar da enpresak gizartearekin zein administrazioarekin duen harremana. I+G+B zutabe izango duten eredu berrian oinarritutako ekonomia industrial bultzatu behar dute euskal instituzioek, enpresa txiki eta ertainei irtenbideak, aukerak eta laguntzak eskainiz eta langileen lan kalitate zein parte hartzearekin osatuko dena. Enplegu egonkorra eta birbanatu daitekeen aberastasuna sortu behar dira herri honen etorkizuna bermatzeko. Bide hori izango da lehiakortasunera eta kalitatezko lan zein bizi baldintzetara eramango gaituena

Gure ekonomiaren baitan enpresek beste hainbat eragile sozial, ekonomiko eta sindikalekin batera betetzen duten eginkizuna ezinbestekoa dela aitorturik, instituzioetatik bide hori garatzen laguntza emango zaie. Aldiz, gastuak murrizteko

helburu soilarekin, bideragarritasun ekonomikoari lotutako arrazoi bidez justifikatu gabe beraien jarduerak bertan behera utzi eta kanpora eramateko bidea hartzen dutenean, zigor neurriak arautzea funtsezkoa da. Deslokalizazio jarrera horiek lanpostu askoren galera eragin dezakete eta arazo larriak sortu gure herriko sare ekonomiko, produktibo eta industrialean.

Enpresen babeserako laguntza publikoak bideratzen direnean, neurri horiei buruzko arategiak lagundutako jarduera burutuko da, emandako laguntzaren xedea bete egingo da eta jarduera horrek EAEren garapenerako ekarpen eraginkorra egingo duela bermatuko da. Laguntza publikoek kalitatezko lanpostu eta lan baldintzak sortzen lagundu behar dute eta ez dute biderik eman behar jarduera ekonomikoak deslokalizatzeko.

Europar Batasunak zehar zabalduko arazoa izanik, Europako erakundeek neurri juridikoak hartu dituzte, Europako Erkidegoak finantzatzen dituen enpresek ez ditzaten euren jarduerak deslokalizatu. Mahai gaineratu diren neurri horien xedea Europar Batasunak enpresei emandako laguntzak berreskuratzea da, laguntza jaso eta zortzi urte igaro aurretik enpresak bere jarduerak deslokalizatzen baldin baditu. Era berean, Europako Parlamentuak eskatu du enpresa horiek Egitura Funtsetatik edo estatu-laguntzetatik kanpo gera daitezela deslokalizazioa egiten dutenetik zazpi urte igaro arte.

Europar Batasunak bezala, Jaurlaritzak ere beharrezkotzat jotzen du enpresei arauak ezartzea, eta lege proposamen honetan baliabide publikoak jaso ondoren deslokalizazioaren bideari ekiten dioten enpresak (produktio osoa edo zatirik handiena kanpora eramanaz) hamar urte aurretik jasotako laguntza guztiak itzultzera behartuta geratzen dira.

Deslokalizazioaren fenomenoari aurre egiteko neurriak hartu izan dira aurretik ere euskal instituzioetatik. Euskal sare industrialak babestu eta indartzeko baliagarriak izan direnak eta ekimen desberdin gehiagoren bidez osatzen joan direnak. Lege honen bidez beste urrats bat eman nahi da norabide horretan.

II

Bi kapitulu banatutako 8 artikulua eta bi xedapen ditu lege honek. Lehen kapitulu legearen xedea zehazten da, euskal sektore publikotik laguntzak jasotzen dituzten enpresek balizko deslokalizazioen aurrean izan beharreko arauak zehaztuz. Hurrengo bi artikuluetan legearen aplikazio eremu subjektibo eta objektiboak zehazten dira. Laugarren artikuluan enpresak deslokalizatutzat kontsideratzeko beharrezkoak diren baldintzak zehazten dira. Bigarren kapituluak laguntza publikoen aurrean EAEko

enpresek hartu beharreko konpromisoak zehazten ditu. Horren aurrean, laguntza publikoak jasoko dituzten enpresek deslokalizaziorik ez burutzeko konpromisoa hartu beharko dute. Hurrengo atalean Jaurlaritzak deslokalizazio kasuen deklarazioa burutzeko prozedura zehazten da. Zazpigarren atalean, diru-laguntza publikoak jaso ondoren deslokalizazioa burutu duen enpresak laguntza hauek itzultzeko duen betebeharra arautzen da. Azken artikuluan, deslokalizazio prozesuen inguruko ezagutzan sakontzeko batzorde baten eraketa arautzen da.

Xedapenetan, Jaurlaritzari legea interpretatu eta aplikatzeko beharrezkoak diren jarraibideak bideratzeko ahalmena ematen zaio eta lege honen aplikaziorako beharrezkoak diren diru zuzkidurak aurrekontuan sartzeko betebeharra arautzen dira. Azkenik, legea indarrean sartzeko epe eta baldintzak zehazten dira.

I KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua.- Xedea

1. Lege honen xedea Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorretik, bertako organismo autonomo, zuzenbide pribatuko ente publiko, sozietate publiko, fundazio eta partzuergoetatik laguntzak jasotzen dituzten enpresek balizko deslokalizazio prozesuen aurrean izan beharreko betebeharrak eta mugak zehaztea da.

2. Lege honen bidez, deslokalizazio prozesuei aurre eginaz, enpresek EAE-ko sektore publikotik jasotako diru-laguntzek, Euskal Autonomia Erkidegoaren garapenari ekarpen ekonomiko eta soziala egiteko izatea bermatu nahi da.

2. artikulua.- Aplikazio eremu subjektiboa

Lege hau Araba, Bizkaia edo Gipuzkoan enpresaren egoitza zein lantokia izan eta Jaurlaritzaren laguntzak jaso dituzten enpresei aplikatuko zaie, hurrengo artikuluan azaltzen diren kasuetan eta moduan. Lege hau enpresaren arloan diharduten fundazio eta elkarteei ere aplikatuko zaie.

3. artikulua.- Aplikazio eremu objektiboa

Lege honen ondorioetarako EAEko instituzioetatik jasotako laguntzak dira Euskal Autonomia Erkidegoaren Aurrekontu Orokorraren Legearen baitan bideratzen diren diru-laguntzak eta organismo autonomo, zuzenbide pribatuko ente publiko, sozietate publiko, fundazio eta partzuergoetatik, bakoitzaren aurrekontuetatik, ematen diren diru-laguntzak.

4. artikulua.- Enpresen deslokalizazioa

1. Lege honen ondorioetarako, enpresa bat deslokalizatu egin dela ulertuko da, bi baldintza hauek batera gertatuz gero:

a) Enpresak EAEn duen jarduera bertan behera uztea edo nabarmen murriztea.

b) Aldi berean, edo hori gertatu aurreko nahiz ondorengo hiru urteetan, EAEn jarduera bertan behera utzi duen erakundeak berak jarduera hori EAetik kanpoko beste leku batean garatzea, edo beste erakunde batek garatzea, baldin eta harekin Merkataritzaren Kodeko 42. Artikuluan aipatzen diren harremanak baditu.

c) Bigarren jarduera bertan behera geratu dela ulertuko da, bai erakundea desegiten denean eta baita, desegin ez arren, EAEn dituen produkzio instalazio guztiak edo horietariko batzuk ixten dituenean ere.

2. Jarduera nabarmen murriztu dela ulertuko da, baldin eta, erakundeak EAEn dituen lanpostuen murrizketaren ondorioz, murrizketaren aurretik izandako langileen kopurua erdira baino gutxiagora jaisten bada. Hori dela eta, artikulua honen lehen atalean aipatutako baldintzak eman aurreko bi urteetan erakundeak EAEko lantokietan izandako langileen batzuetako kopurua hartuko da kontuan.

3. Enpresak EAEn egin izan duen jarduera lurralde horretatik kanpoko leku batean garatzen ari dela ulertuko da, bai kanpoko leku horretan jarduera abian jartzen bada eta baita kanpoko leku horretan lehendik zegoen enpresa-jarduera hazten bada ere, EAEn bertan behera utzi den edo murriztu den heinean.

4. Salbuespenez, behar bezala egiaztatutako kasuetan, enpresa-deslokalizaziorik ez dagoela ulertu ahal izango da, baldin eta baldintza horietan egokitzen den enpresak, zuzenean edo berarekin Merkataritzaren Kodeko 42. Artikuluan aipatutako harremanak dituen beste erakunde baten bitartez, EAEko lurralde eremuan enpresa-

jarduera berriak abian jartzen baditu, eta batean galdu dituen adina lanpostu edo gehiago EAEko beste eremu batean sortzen baditu.

II KAPITULUA

LAGUNTZA PUBLIKOEN AURREAN ENPRESEN JABEEN ARDURAK

5. artikulua.- Enpresaren jabeen konpromisoa

Diru-laguntzak emateko oinarri-arauetan, Jaurlaritzak enpresa-deslokalizatorik ez egiteko konpromisoa jasoko du gutxieneko edukiaren barruan, eta beste horrenbeste egingo da organismo autonomo, zuzenbide pribatuko ente publiko, sozietate publiko, fundazio eta partzuergoen laguntzak emateko eragiketak formalizatzen dituzten negozio juridikoetan.

6. artikulua.- Enpresa-deslokalizazioaren deklarazioa

1. Enpresa-deslokalizazioaren deklarazioa Jaurlaritzaren erabaki baten bidez egingo da, laguntza eman duen sailaren edo erakundearen proposamenez.

2. Deslokalizazio Deklarazioa Lege honetako 2. artikuluan aipatutako inguruabarrak gertatu ondoko bost urteko epean abiarazi ahalko da.

3. Enpresa baten deslokalizazioaren deklarazioan burutzerakoan, Jaurlaritzako sail batek baino gehiagok edo organismo autonomo, zuzenbide pribatuko ente publiko, sozietate publiko, fundazio eta partzuergo batek baino gehiagok esku hartzen dutenean, deklaraziorako prozedura bakarra egingo da, araudi bidez zehazten den moduan.

4. Prozeduraren hasieran, laguntza eman duen saileko edo erakundeko organo eskudunak txostena egingo du, lege honetako 2. artikuluan azaldutako baldintzak gertatu direla azalduz.

Lehen instantzian burututako txostena interesatuari jakinaraziko zaio. Interesatuak hamabost eguneko epea izango du txostenak dioenaren aurrean bere arrazoiak adierazi eta bere eskubideen defentsa egiteko.

5. Interesatuaren ekarpenak jasotzeko epea amaitzen denean, hala badagokio, enpresaren deslokalizazioa deklaratzeko proposamena aurkeztuko zaio Jaurlearitzari.

6. Prozedurari amaieran emanaz, eta jasotako txosten eta informazioa aztertu ondoren, Jaurlearitzak bi aukera izango ditu:

- a) Enpresaren deslokalizazioa deklaratzeko erabakia hartzea.
- b) Enpresaren deslokalizazio deklarazioa bertan behera uztea.

Bi kasuetan interesatuari ebazpenaren jakinarazpena egingo zaio.

7. Jaurlearitzaren azken ebazpenean enpresaren deslokalizazioa zein egunetan gertatu den zehaztuko da. Data hori lege honetan xedatutakoaren ondorioetarako kontuan hartuko da.

7. artikulua.- Jasotako laguntza itzultzea

1. Enpresaren deslokalizazioa deklaratu gero, enpresak itzuli egin beharko ditu aurreko hamar urtetan jasotako diru-laguntza kopuruak, kopuru bakoitza jaso zuenetik deklarazioaren egunera arte sortutako berandutza-korrituekin batera. Deklarazio horren ondorioz, eta berau egiten den egunetik aurrera, deslokalizazioa deklaratu zaion enpresak eta haren bazkideek ezin izango dute euskal sektore publikotik laguntzarik jaso hurrengo hamar urteotan.

2. Diru-laguntzak itzuli behar direnean legez zehaztutako diru-laguntzen araubide orokorrak xedatutakoa aplikatuko da. Gainerako laguntzak itzuli behar direnean kasuan kasuko harremanari edo negozio juridikoari buruzko arauak beteko dira.

3. Euskal Autonomia Erkidegoko instituzioek ematen dituzten diru-laguntzaz besteko laguntzei dagokienez, Jaurlearitzak laguntzaren zenbatekoa kalkulatzeko prozedura onetsiko du. Oro har, merkatuko balioaren eta dena delako negozio juridikoan hitzartutako balioaren arteko aldea izango da.

8. artikulua.- Enpresa-deslokalizazioari buruzko ezagutza

Jaurlearitzak, enpresak deslokalizatzeko prozesuei buruzko ezagutza hobetzearren, ikerketa lerro egonkorra antolatuko du eta gainerako instituzioekin elkarlanean arituko da: bertan, globalizazioak tokiko eta eskualdeetako enpresa-sarean duen

eraginari eta Europako zein EAEko enpresen deslokalizazio prozesuei buruzko ezagutza teorikoan eta praktikoan egin diren aurrerapenak eta egungo egoera aztertuko dira.

LEHEN XEDAPEN GEHIGARRIA

Lege hau garatu eta gauzatzeko beharrezko diren erregelamendu-mailako xedapenak emateko ahalmena ematen zaio Jaurlaritzari eta, hori burutzeko, lege hau argitaratzen denetik urtebeteko epea izango du.

BIGARREN XEDAPEN GEHIGARRIA

EAEko aurrekontuek lege honetatik erator daitezkeen konpromiso ekonomikoak betetzeko adinako diru-zuzkidura jasoko dute.

AZKEN XEDAPENA

Lege hau Euskadiko Aldizkari Ofizialean argitaratzen den egunetik sartuko da indarrean.

Gasteizen, 2019ko otsailaren 25ean

Iker Casanova Alonso

EH Bilduko legebiltzarkide eta bozeramaileordea